

Høringssvar:
til: eft@sst.dk
cc: ihg@sst.dk

Fra: Torsten Brinch, cand pharm
tb@gyldengrisgaard.dk

Dato: 17. december 2013

Bemærkninger til: Høring over revideret vejledning om omskæring af drenge j.nr. 5-1010-215

Overordnet må en vejledning fra sundhedsstyrelsen til læger om hvorledes de kan beskadige børns kønsorganer anses for nedbrydende for befolkningens tillid til lægestanden og sundhedsstyrelsen.

Der savnes i vejledningen en angivelse af hvor sundhedsstyrelsen finder bemyndigelse til at vejlede om sådanne indgrebs udførelse. Sundhedslovens § 214 giver sundhedsstyrelsen bemyndigelse til at vejlede om sundhedsfaglige opgaver efter sundhedsloven, men det i vejledningen omhandlede indgreb er ikke en sundhedsydelse efter denne lov.

Specifikt til det fremlagte forslag til retningslinjer for kønsbeskadigelse af børn skal anføres følgende:

a) Der er ikke hjemmel i sundhedsloven til, som vejledningen stipulerer, at lade sundhedslovens bestemmelser om forældrenes stedfortrædende informerede samtykke til behandling (§ 14ff.) finde anvendelse på det omhandlede indgreb.

Fjernelse af væv fra børns kønsorganer uden terapeutisk indikation for indgrebet ligger klart uden for sundhedslovens behandlings-begreb. Således brugt uden for den i sundhedslovens antagne ramme, bliver sundhedslovens vel-intentionerede bestemmelser om forældres stedfortrædende samtykke fordrejet til et redskab til erosion af det mindreårige barns ret til respekt for hans eller hendes fysiske integritet, kontrært til hensigten med sundhedsloven, jvf lovens § 2. Den foreslåede vejlednings usurpering af § 14ff. udgør således en pervertering af sundhedsloven.

b) Indgreb på børn af den karakter som det vejledningen omfatter, ikke-terapeutisk fjernelse af ikkegendanneligt væv, er i voldsom modstrid med et af de grundlæggende principper der kommer til udtryk i sundhedslovens § 52.

Sundhedslovens § 52, stk 2, forbyder fjernelse af ikkegendanneligt væv fra et barn, når indgrebet tjener til andet formål end behandling af barnet. Folketinget har for få måneder siden bekræftet sin solide opbakning til dette princip under behandlingen og vedtagelsen af L 172 "Forslag til lov om ændring af sundhedsloven og vævsloven".

Et mindretal stemte imod dette lovforslag ud fra det strammere princip, at der uanset om det fjernede væv måtte være gendanneligt eller ikkegendanneligt, under ingen omstændigheder skulle kunne fjernes væv uden for en behandlingssituation i forhold til barnet. Flertallet ønskede med lovforslaget at muliggøre fjernelse af udelukkende gendanneligt væv (i.e. knoglemarv) i ganske særlige og usædvanlige tilfælde, hvor vævet ville kunne være livreddende for en nær slægtning til barnet.

Der må derfor antages at være nær enstemmig opbakning i Folketinget til det princip, at der under ingen omstændigheder kan samtykkes til fjernelse af ikkegendanneligt væv fra et mindreårigt barn, når vævsfjernelsen ikke tjener behandlingsformål i forhold til barnet. Men, det er netop det der sker ved det af vejledningen omfattede indgreb. Gabet kunne næppe være større, imellem den af Folketinget fornyligt udtrykte holdning til nødvendigheden af at give beskyttelseshensynet til børnene prioritet, og den holdning der kommer til udtryk i den foreslåede vejledning.

c) Praksis efter vejledningens retningslinjer vil være uforenelig med Bioetikkonventionens Artikel 6.1, både ved den i a) nævnte vanhjemmel til sundhedslovens § 14ff., og ved det i b) nævnte umedholdelige forhold til lovens § 52.

§ 14ff. og § 52 eksisterer i sundhedslovens nøje afstemte ramme for at medvirke til at give den nævnte artikel gyldighed i dansk lov, og opfylde de beskyttelseshensyn over for bl.a. børn, som artiklen sigter imod. Vanhjemmel og/eller lovbrud i forhold til disse §§ udløser derfor direkte strid med Danmarks forpligtelser til, som et minimum, at sikre i sin lovgivning, administrative bestemmelser og praksis, at det i artiklen angivne beskyttelsesniveau uden undtagelse sikres for personer der ikke selv kan give deres samtykke til eller sætte sig til modværge mod indgreb i deres fysiske integritet. Den foreslåede vejlednings administrative bestemmelser vil derfor udgøre et direkte brud på Danmarks internationale forpligtelser i forhold til Bioetikkonventionen.

d) Uden berettigelse i tilstedeværelsen af et behandlingsbehov i forhold til det enkelte barn, vil indgrebet skulle berettiges udelukkende ved henvisning til forældrenes kompetencer jvf. Forældreansvarsloven, men det kan ikke rimeligt antages at denne lov autoriserer forældre til at foranstalte forsætlig legemsbeskadigelse af deres børn.

Forældreansvarslovens § 2, stk 1 giver forældre ret til at træffe beslutninger om barnets personlige forhold, ud fra barnets interesse og behov, herunder naturligt følgende ved samtykkegivning til behandling efter sundhedsloven. § 2, stk 2 fastslår, at barnet har ret til tryghed og omsorg, skal behandles med respekt for sin person, og ikke må udsættes for legemlig afstraffelse eller anden krænkende behandling. Det må anses for en overordentlig tvivlsom udlægning af loven at den giver forældre ret til at autorisere læger til forsætlig legemsbeskadigelse af barnet, når det som ved det i vejledningen omhandlede indgreb sker udenfor en behandlingssituation i forhold til det enkelte barn.

e) Generelt fravær af hensyn til barnets tarv

Vejlednings-teksten er slående og skandaløs, også ved det der glimrer ved sit fravær: det princip, at enhver beslutning vedrørende barnet skal ske med barnets tarv for øje i barnets interesse og efter barnets behov. Det nævnte princip udtrykkes så mange steder i dansk national lovgivning og i internationale konventionsforpligtelser, og er så velkendt, at der blot skal peges på det eksemplarisk:

FNs Børnekonvention Artikel 3

1. I alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række.

Princippet, som i alle disse andre kontekster gives top prioritet, synes som sagt at være totalt fraværende i den af sundhedsstyrelsen foreslåede vejledning. I det højeste anerkender vejledningen, at børn over en vis alder ved deres ytringer og adfærd aktivt kan modsætte sig at indgrebet udføres og dermed umuliggøre opfyldelsen af forældrenes ønske. Hensynet til barnets tarv, interesse og behov i forbindelse med indgrebet bliver således sat til side som noget barnet selv vil kunne tage hånd om, når det er blevet gammelt nok, alt imens indgrebet henlægges til en så tilpas lav alder at barnets ytringer ikke vil tillægges vægt, og indgrebet kan gennemtvinges ud fra andre prioriteter, uden hensyn til barnets tarv, interesse og behov.

med venlig hilsen
Torsten Brinch <tb@gyldengrisgaard.dk>
cand.pharm